

Příloha k Průvodci pro přípravu obcí na požadavky GDPR

Modelové situace obce

22. Kontrolní činnost

Životní situace:

Kontrolní činnost v obci se zaměřuje jednak zejména na hospodaření s majetkem obce, jednak plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dodržování právních předpisů a další činnosti orgánů obce.

Popis životní situace:

V rámci kontrolní činnosti je třeba se zaměřit na vzájemné postavení obce jako správce osobních údajů a současně kontrolovaného orgánu, na postavení kontrolního orgánu jako samostatného správce osobních údajů, který mimo obec jako primárního správce samostatně rozhoduje o způsobu zpracování údajů a současně na ochranu práv osob, jejichž osobní údaje jsou součástí kontrolované dokumentace, jako subjektů osobních údajů.

Posouzení z pohledu ochrany osobních údajů:

Při kontrole kontrolující přichází téměř vždy do styku s osobními údaji třetích osob, a to často i s údaji citlivého charakteru nebo dokonce s osobními údaji zvláštních kategorií. Zatímco zpracování osobních údajů, např. jejich ověřování je pro průběh vlastní kontroly nevyhnutelné a je nutné je realizovat v rámci plnění právních povinností kontrolujícího orgánu, je velmi důležité, aby kontrolní orgán uvážil, zda je nezbytné i jejich uvádění v kontrolní zprávě. Úvodem popisu této modelové situace je zapotřebí konstatovat, že procesy zpracování osobních údajů v průběhu provádění veřejnoprávních kontrol se oproti nyní platné právní úpravě nikterak zásadně nemění.

Účel zpracování osobních údajů:

Účelem zpracování osobních údajů (za předpokladu, že k němu vůbec dochází – v řadě případů totiž kontrolní orgán pouze nahlédne do dokumentace obsahující osobní údaje a dále je v rámci provádění kontroly nezpracovává) zde bude kromě standardního zpracování osobních údajů ve spisové službě realizace kontrolní činnosti a k tomuto účelu je zapotřebí, aby obec:

- Vedla tento typ/skupinu účelů zpracování v patrnosti při plnění své evidenční povinnosti
- Informovala o tomto druhu možného zpracování osobních údajů dotčené subjekty údajů, a to optimálně v obecné rovině (a to i formami umožňujícími dálkový přístup – tedy např. na webu obce).

Zákonnost zpracování osobních údajů pro účely výkonu kontrolní činnosti (pokud se veřejnoprávních kontrol týče) je dána zejména na základě právního titulu dle čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR – zpracování nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci. Může však dojít i k situacím, kdy právním titulem bude plnění právní povinnosti (tedy právní titul dle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR) – a to v případě postupu dle § 8 písm. c) kontrolního řádu, kdy má kontrolující právo seznamovat se s podklady a kontrolní orgán naopak plní právní povinnosti poskytnout součinnost při naplňování tohoto práva.

Rozsah zpracovávaných osobních údajů:

Osobní údaje by stejně jako v rámci ostatních agend obce měly být zpracovávány pouze v rozsahu nezbytně nutném pro realizaci daného účelu zpracování, tedy pro provedení kontroly a eventuálního navazujícího správního řízení o uložení opatření k nápravě. V průběhu kontrolní činnosti je tedy nutné, aby kontrolní orgán měl na straně jedné k dispozici veškerou dokumentaci obsahující i osobní údaje, avšak na straně druhé obvykle není nutné, aby osobní údaje dále zpracovával, natož pak např.

jejich zveřejněním. I zde je tedy zapotřebí dodržovat zásadu minimalizace zpracování osobních údajů ve vztahu k efektivitě kontrolní činnosti.

Proces zpracování osobních údajů:

Relevantními procesy zpracování osobních údajů jsou zde v obecné rovině všechny úkony směřující k realizaci kontrolní činnosti. S těmi souvisí např. seznamování se s osobními údaji v průběhu kontroly nebo uvádění osobních údajů v kontrolní zprávě.

Pravidla pro zpracování osobních údajů:

Na zpracování osobních údajů v souvislosti s kontrolní činností je třeba aplikovat všechny zásady GDPR (viz Průvodce pro přípravu obcí na GDPR):

Každý subjekt, jehož údaje jsou shromažďovány, má právo být informován o podstatných náležitostech zpracování jeho osobních údajů. Tato informace mu může být doručena buď individuálně (osobně, e-mailem) nebo i v obecné rovině (způsobem umožňujícím dálkový přístup – např. na webu obce apod.). Obec je rovněž povinna poskytnout informace o zpracování na žádost subjektu údajů. Subjekt osobních údajů se taktéž může obrátit na pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO) s dotazy či žádostmi o vysvětlení. Subjekt má právo na opravu nepřesných nebo doplnění neúplných údajů. Ve zvláštních případech může subjekt údajů požadovat omezení zpracování.

Právo na výmaz se však na toto zpracování neuplatní (čl. 17 odst. 3 písm. b) GDPR). Rovněž se v případě tohoto zpracování neuplatní právo na přenositelnost osobních údajů k jinému správci.

Na obec dopadají v obecné rovině veškeré povinnosti správce osobních údajů, zejména je povinna podrobnosti o zpracování osobních údajů pro účely kontrolní činnosti zanést do evidence zpracování (záznamů o činnostech zpracování), zajistit odpovídající zabezpečení a omezení přístupu k osobním údajům pouze pro příslušné osoby a v případě eventuálního bezpečnostního incidentu na poli ochrany osobních údajů, který by se udál v průběhu kontroly, takový incident zdokumentovat, ohlásit Úřadu pro ochranu osobních údajů a případně oznámit dotčeným subjektům.

V souvislosti s návrhem zákona o zpracování osobních údajů je zapotřebí upozornit, že se ustanovení obecného nařízení o právech subjektů údajů a povinnostech správců a zpracovatelů použijí přiměřeně nebo se splnění povinností správce nebo zpracovatele nebo uplatnění práva subjektu údajů stanovených těmito články odloží, je-li to nezbytné a svým rozsahem přiměřené k zajištění dohledové, kontrolní nebo regulační funkce spojené s výkonem veřejné moci, tedy i k výkonu kontrolní činnosti.

Příklady:

- *Zpracování osobních údajů, např. jejich ověřování, je pro průběh vlastní kontroly nevyhnutelné.*
- *Za předpokladu, že se např. smlouva nebo jiný dokument zahrnující i osobní údaje třetí strany stane součástí spisu, není nutné, aby byl dotčený subjekt údajů v průběhu provádění kontroly o tomto informován nebo snad aby k tomu dokonce udělal svůj souhlas. Jako relevantní právní titul pro takový způsob nakládání s osobními údaji lze použít výkon veřejné moci a na možné předání kontrolním orgánům jako příjemcům údajů pamatovat v obecné informaci určené subjektům údajů publikované na webové stránce obce nebo v ustanoveních smluv s nimi uzavíraných.*
- *Na druhou stranu by měl kontrolní orgán zvážit, zda je nezbytné i jejich uvádění v kontrolní zprávě. Většinou je totiž možné osobní údaje třetích osob anonymizovat, což je zvláště důležité tehdy, kdy jsou závěry kontroly projednávány veřejně, například při zasedání zastupitelstva obce.*

- *Zvláštní pozornost by měla být věnována zejména osobním údajům zvláštních kategorií jako citlivým osobním údajům, tedy např. údajům o zdravotním stavu, sociálním postavení třetích osob aj.*

Kdo má ke zpracovávaným osobním údajům přístup:

Zpracování osobních údajů za účelem kontroly se dotýká zejména kontrolních orgánů provádějících veřejnosprávní kontrolu jako příjemců osobních údajů, jejichž ověření nebo zpracování je zapotřebí k provedení kontroly. Do kontroly jsou rovněž zapojeny ostatní oddělení nebo úseky, jichž se výkon kontroly týká.

Příklady dobré praxe při řešení modelové situace:

- ☺ *Ne vždy stačí anonymizovat pouze jména osob, zvláště v menších obcích je totiž možné osoby identifikovat i podle jiných znaků např. počtu dětí, zdravotního handicapu apod. Pokud je to tedy možné, publikované informace o provedení kontroly by neměly obsahovat žádné osobní údaje včetně těch, které mohou vést k nepřímé identifikaci dotčených osob.*
- ☺ *Minimalizace osobních údajů v protokolu o kontrole spolu s jejich pseudonymizací.*

Příklady špatné praxe při řešení modelové situace:

- *Uvedení konkrétních jmen a dalších zpracovávaných osobních údajů, případně celých kontrolovaných evidencí v protokolu o kontrole nebo jeho příloze (v případech, kdy se pro účely výsledků kontroly lze omezit na obecné konstatování o oblasti kontroly a zjištěných pochybení bez identifikace osoby).*